

**Ocena dorobku naukowo-badawczego, dydaktycznego i organizacyjnego
Pani dr Joanny Szafran przygotowana w związku z ubieganiem się o stopień doktora
habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika**

I. Informacje ogólne

Dr Joanna Szafran uzyskała dyplom magistra psychologii ze specjalizacją psychologia pracy w Instytucie Psychologii Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (2003).

W 2008 roku uzyskała stopień naukowy doktora nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na podstawie dysertacji doktorskiej *pt. Społeczno-oświatowe funkcje Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych w II Rzeczypospolitej*. Promotorem pracy był prof. dr hab. Kazimierz Przyszczykowski. Recenzentami w przewodzie doktorskim byli: prof. dr hab. Maria Kujawska oraz prof. UAM dr hab. Wiesław Jamrożek. .

Habilitantka nieustannie podnosi swoje kwalifikacje. Ukończyła Studia Podyplomowe w zakresie Akademii Trenera i w zakresie Terapii pedagogicznej z pracą z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Była uczestnikiem licznych szkoleń, kursów i warsztatów podnoszących jej kompetencje merytoryczne i dydaktyczne.

Pani dr Joanna Szafran pracuje obecnie w Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na stanowisku adiunkta w Zakładzie Polityki Oświatowej i Edukacji Obywatelskiej. Jest również praktykiem. W 2018 uzyskała stopień nauczyciela mianowanego.

II. Ocena dorobku publikacyjnego po doktoracie

Aktywność badawczą Habilitantki charakteryzuje łącznie 30 publikacji. W tym publikacje w bazie JRC na liście ERIH – 12. Wśród pozostałych publikacji znajdują się: 3 monografie (w tym: 1 autorska, 1 współautorska oraz 1 to opublikowana wersja rozprawy doktorskiej). Pozostałe publikacje: 1 w czasopiśmie zagranicznych, 6 tekstów w pracach zbiorowych oraz 3 publikacje będące opracowaniami zbiorowymi i dokumentacją prac badawczych.

Podejmowana przez Habilitantkę działalność naukowo-badawcza wiąże się z wyróżnionymi przez nią w autoreferacie obszarami badawczymi, wzajemnie się przeplatającymi i nachodzącymi. Jest to, jak pisze, problematyka związana z rolą, miejscem i odpowiedzialnością społeczną oświaty, szkołą i zawodem nauczyciela, wraz z wyzwaniem zagrożeniami i możliwościami, jakie towarzyszą pracy psychopedagogicznej oraz kwestie zarządzania i przywództwa edukacyjnego.

Podsumowując: pod względem ilościowym jest to dorobek wystarczający i generalnie spójny tematycznie, zróżnicowany pod względem rodzajów i miejsca publikacji.

III. Ocena zgłoszonego do zaopiniowania dorobku naukowego /cyklu publikacji składających się na projekt habilitacyjny/

Publikacja pt. *Szkolni protagoniści. Predyspozycje i kompetencje kierownicze*, którą Habilitantka przedstawiła jako główne osiągnięcie, wpisuje się w obszar Jej wieloletnich badań i analiz oraz wykształcenia. Habilitantka analizuje sylwetkę menedżera - przywódcy edukacyjnego od którego działań, kompetencji i predyspozycji zależy zarówno sukces edukacyjny uczniów, warunki pracy nauczycieli i administracji oraz efektywność całej instytucji edukacyjnej. Habilitantka od lat śledzi jak przebiega proces formalno-prawny związany z wyborem dyrektora szkoły. Obnaża niedostatki konkursów i ukazuje skutki, wynikające z braku odpowiednich kompetencji. Wskazuje na brak postępów w tym względzie od lat, pomimo wyraźnie zasygnalizowanej potrzeby profesjonalnego zarządzania. W tej sytuacji, ciągle aktualną sprawą są, zdaniem Habilitantki, kwestie rzeczywistych kompetencji dyrektorów szkół i ich weryfikacja. I taka analiza ma miejsce w publikacji.

Podstawowym celem pracy było z jednej strony ukazanie tradycji badań nad przywództwem oraz zbadanie predyspozycji psychologicznych i kompetencji kierowniczych nauczycieli – potencjalnych dyrektorów szkół. Analiza empiryczna została poprzedzona solidną analizą literatury przedmiotu. Praca składa się z czterech rozdziałów. Trzy stanowią kontekst teoretyczny podjętych badań. Rozdział czwarty to założenia metodologiczne badań własnych oraz analiza uzyskanych wyników badań. W rozdziale pierwszym dokonano analizy podstawowych koncepcji kierowania, kompetencji kierowniczych oraz ukazano istotę zarządzania organizacyjnego. Zawarto w nim również przegląd teorii z perspektywy efektywności przywództwa. Rozdział drugi zawiera rozważania dotyczące psychologicznych uwarunkowań pracy menedżera. Przedstawiono w nim behawioralny obraz menadżera, wybrane predyspozycje i umiejętności potrzebne do wypełniania kierowniczych obowiązków zawodowych (procesy motywacyjne i decyzyjne, osobowość oraz zdolności społeczne). Pierwsze dwa rozdziały ukazują szeroką i ogólną perspektywę badań nad kierowaniem i jego uwarunkowaniami. To udane i pogłębione kompendium wiedzy na temat zagadnień kierowania w organizacji i dobry wstęp do rozważań i aplikacji w sferze organizacji edukacyjnych. To wyniki badań i doświadczenia, będące udziałem innych nauk, które analizują człowieka i organizację z różnych perspektyw. Stanowi to dobry punkt wyjścia do rozważań na temat kim jest przywódca w szkole, jakie ma zadanie, jakie musi posiadać kompetencje. Te zagadnienia zawarto w rozdziale trzecim. Zawartość merytoryczną rozdziału trzeciego oceniam generalnie pozytywnie. Brakuje mi tylko prezentacji wyników (głównych wniosków) badań dotyczących przywództwa edukacyjnego i funkcjonowania oraz oceny dyrektora w szkole (pomimo oczywiście przywołania przez Habilitantkę wielu autorów badań). Uwiarygodniłoby to w wielu miejscach powtarzane informacje, że jest ich niewiele. Ostatni rozdział poświęcony jest badaniom własnym. To udana i ciekawa próba skonfrontowania założonego idealnego modelu przywódcy edukacyjnego (w obszarze wybranych zmiennych psychologicznych i przywódczych) z uzyskanym obrazem profilowym potencjalnych dyrektorów. W badaniach posłużono się filozofią kierowania, opartą na teorii D. McGregora oraz skuteczności i elastyczności stylu przywództwa według K. Blancharda, zaś predyspozycje psychologiczne kandydata oparto na pięcioczynnikowej teorii osobowości P. T. Costy i R. R. McCrae, stylach komunikacyjnych (autorytarny – partnerski) i poznawczych predyspozycjach (matryce Ravena) opartych na koncepcji Ch. Spearmana. Główny problem badawczy brzmiał następująco: jakie potencjalne zasoby kadrowe w zakresie wybranych predyspozycji psychologicznych i potencjału kierowniczego posiada współczesna szkoła? Postawiono również szereg pytań szczegółowych. Moja uwaga

dyskusyjna dotyczy pytań dotyczących zależności między zmiennymi, których brakuje mi w metodologii badań chociaż Habilitantka w części wynikowej je analizuje, chodzi tu między innymi o zmienne takie jak: wiek, stopień awansu zawodowego. Habilitantka sformułowała 24 hipotezy. Badania miały charakter analiz ilościowych i jakościowych. I było to właściwe postępowanie badawcze. W procedurze badawczej, wykorzystano wystandaryzowane narzędzia diagnostyczne. W badaniach jakościowych wykorzystano wypowiedzi pisemne badanych nauczycieli oraz analizę regulacji prawnych w tym zakresie. Grupę badawczą stanowili czynni nauczyciele słuchacze studiów podyplomowych z Zarządzania w oświacie na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Nie ma jednak informacji czy byli to słuchacze w trakcie studiów podyplomowych czy absolwenci po zakończeniu kształcenia, co ma wpływ na postrzeganie przyszłej roli dyrektora szkoły w kontekście uzyskanej wiedzy. Otrzymano interesujące wnioski z badań, które ukazują braki w zakresie procedur konkursowych na stanowisko dyrektora oraz braki kompetencyjne. Zdiagnozowano potencjał kompetencyjny i psychologiczny kandydatów na dyrektorów. Przedstawione rozważania mogą stanowić znakomity przyczynek do dalszych pogłębionych analiz i dyskusji nad pożądaną sylwetką szkolnych protagonistów.

Podsumowanie: główne osiągnięcie naukowe oceniam pozytywnie. To szeroka i pogłębiona analiza literatury przedmiotu i synergia posiadanych przez Habilitantkę kwalifikacji psychologicznych i pedagogicznych, które z powodzeniem wykorzystwała w pracy badawczej. Podejście badawcze do analizy problemu praktycznego dotyczącego niewystarczających kompetencji dyrektora na skutek braków w procedurze konkursowej jest nowatorskie i aplikacyjne. To jej oryginalny wkład w pedagogikę. Publikacja jest ważna z perspektywy zarówno teorii jak i praktyki zarządzania oświatą i jej efektywności.

IV. Ocena pozostałego dorobku publikacyjnego

Habilitantka przedstawiła również do oceny 18 tekstów naukowych, które wpisują się w zrekonstruowane przez habilitantkę w swoim dorobku naukowym nurty badawcze.

Przywódstwo edukacyjne to istotny obszar dorobku naukowego Habilitantki. Świadczą o tym poniższe teksty:

1. Szafran J., Zarządzanie w oświacie a kompetencje psychologiczne dyrektorów, Zarządzanie Publiczne. Zeszyty Naukowe Instytutu Spraw Publicznych UJ, (1) (2018), s. 91-104.

To dobrze skonstruowany tekst o kompetencjach psychologicznych dyrektora. Stanowi pogłębioną kwerendę literatury na ten temat oraz dobrze skonstruowane wnioski dla praktyki wyboru dyrektorów w drodze konkursów, jak i dla dalszych, pogłębionych badań.

2. Szafran J., *(Nie)tylko za ile. Motywacja jako element nowoczesnego zarządzania szkołą*, *Studia Edukacyjne* nr 32/2014, s. 147-167.

To wartościowy tekst o roli motywacji i motywacyjnej funkcji kierownika w szkole. Pogłębiony przegląd literatury przedmiotu ukazujący poszczególne role i nowoczesne, efektywne metody motywowania pracowników.

3. Szafran J., *Menadżer - przywódca. Uwagi o roli dyrektorów szkół w zarządzaniu zmianami*, *Studia Edukacyjne* nr 27/2013, s. 75-93.

Tekst to pogłębiona analiza otoczenia, w którym funkcjonuje szkoła. Wskazuje na istotną rolę dyrektora szkoły w kontekście zarządzania zmianami

4. Szafran J., *Zarządzanie w oświacie. Szkoła i jej menadżerowie*, *Studia Edukacyjne*, 16/2011, s. 41-56.

Tekst, który ukazuje przemiany funkcjonowania oświaty, która ewaluuje wraz z systemami z jej otoczenia.

5. Szafran J., Hrybiuk O., *Wybór dyrektora szkoły - wymagania i procedura konkursowa w Polsce i Ukrainie. W kierunku dobrych praktyk*, *Studia Edukacyjne*, 51 (2018), przyjęto do druku.

Tekst jest interesującą analizą porównawczą wymagań i procedur konkursowych na dyrektora szkoły w Polsce i Ukrainie. Wskazują one na brak profesjonalnych kryteriów wyboru na dyrektora w badanych krajach. Zawarto tu interesujące wnioski dla praktyki edukacyjnej i dalszych pogłębionych badań w tym zakresie.

Doświadczenia i refleksje nad zagrożeniami i wyzwaniem nauczycielskiej profesji

zawarto w następujących publikacjach:

1. Szafran J., Gałęzowska A., *Szkoła w ogniu. Refleksje o wypaleniu zawodowym nauczycieli*, *Poznań*, 2016.

Z uznaniem przyjęłam kolejną publikację na temat wypalenia zawodowego. Współautorka jest zarówno psychologiem i pedagogiem, a do tego praktykiem. Wie o czym pisze. Walorem tej książki jest nie tylko zawartość merytoryczna ale również przydatny paragraf dotyczący profilaktyki zjawiska wypalenia zawodowego oraz w aneksie umieszczone przydatne w praktyce materiały. Praca ważna zarówno dla nauczycieli, dyrektorów ale i studentów oraz przyszłych kandydatów do zawodu nauczyciela.

2. Szafran J., *Uczyć się, by nauczać? Uwagi na temat kształcenia ustawicznego, ze szczególnym uwzględnieniem nauczycieli*, (w:) *Całozyciowe uczenie się jako wyzwanie dla teorii i praktyki edukacyjnej*, (red.) E. Solarczyk, Poznań, 2013, s. 215-236.

Wartościowy tekst poparty badaniami własnymi dotyczącymi motywacji nauczycieli do doskonalenia zawodowego w kontekście edukacji ustawicznej i danych dotyczących rynku pracy i sytuacji absolwentów uczelni na rynku.

Aspekty rozwojowo-wychowawczych i nowe modele pracy psychopedagogicznej zawarto w następujących publikacjach:

1. Szafran J., *Coaching jako specyficzna forma dialogu i wsparcia wychowawczego*, *Kwartalnik Pedagogiczny*, (2) (2018), s. 37-54.

Tekst ukazuje rolę coachingu w codziennej pracy wychowawczej, wspierającej świadomość opiekunów. To dobrze przygotowany tekst z bogatą analizą literatury przedmiotu ukazującą wykorzystanie coachingu w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz wspieraniu potencjału wychowanków.

2. Szafran J., Wasielewska M., *Rozwój mowy dzieci 3-5 letnich. Podstawy psychospołeczne - analiza przypadków*, *Wiadomości Psychiatryczne, Dodatek Psychologiczny*, Warszawa, 2012, tom 15, nr 3, s. 130-136.

To tekst świadczący o tym, że Habilitantka wykorzystuje również w teorii, badaniach i praktyce kompetencje związane z wykształceniem psychologicznym. To udany raport z badań, który wpisuje się w przemiany strukturalne w przedszkolu i szkole. Ważny z perspektywy rozwoju dziecka i kształtowania opinii społeczeństwa na temat roli edukacji przedszkolnej.

3. Szafran J., *Kary fizyczne jako przejaw przemocy wobec dzieci*, *Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, (4) (2017), s. 55-80.

Autorka nawiązując do doświadczeń ze studentami ukazuje problem w kontekście przemocy, w aspekcie prawnym, skali zjawiska, mitów i stereotypów.

4. Cytlak I., Jarmużek J., Szafran J., *Kompetencje społeczne osób z niepełnosprawnościami a ich szanse na rynku pracy. Znaczenie coachingu w pracy doradczej*, (w:) *Doradztwo zawodowe w perspektywie całozyciowego uczenia się*, (red.) E. Solarczyk-Ambroziak, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań, 2016, s. 213-223.

Tekst ukazuje sytuację niepełnosprawnych na rynku pracy oraz efekty projektu realizowanego przez UAM w Poznaniu dotyczący aktywizacji osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne zostały włączone w program coachingowy, który ukazał się przydatny w osiągnięciu przez osoby uczestniczące w projekcie zmiany w postrzeganiu siebie i uzyskaniu zawodu.

5. Szafran J., *Model SEL jako element wsparcia rozwoju i narzędzie przeciwdziałania dyskryminacji i wykluczeniu. Profilaktyka zaburzeń psychicznych w szkole, Studia Zarządzania i Finansów, (Współczesne tendencje zarządzania zasobami ludzkimi w obliczu przemian rynku pracy. Szanse i zagrożenia), nr 14, 2018, s. 175-189.*

Abstrahując od długiego tytułu problematyka podjęta w tekście jest ważna i dobrze opracowana. Dyskryminacja i wykluczenie to poważny problem społeczny, który został przedstawiony w artykule w kontekście definicyjnym, prawnym. Ukazuje możliwości szkoły w zakresie profilaktyki wykluczeniu poprzez ukazanie użytecznego narzędzia MODELU SEL jako wsparcia uczniów w rozwoju.

Teksty wpisujące się w konteksty związane z postrzeganiem funkcji edukacji:

1. Szafran J., *Refleksje o edukacji in statu praesenti et spe, (w:) Polityczne uwikłania systemów edukacyjnych. Badawczy problem społeczny, (red.) K. Przyszczypkowski, T. Polak, I. Cytlak, Poznań, 2014, s. 111-129.*

To interesujący tekst na temat przeobrażeń społecznych i gospodarczych oraz edukacyjnych. Niestety mają one w pewnej mierze charakter historyczny w obliczu przemian obecnie dokonujących się na świecie i w Polsce.

2. Szafran J., *O merkantylizacji szkolnictwa wyższego uwagi kilka, (w:) Edukacja. Uniwersytet. Oświata dorosłych, (red.) W. Ambrozik, Poznań, 2014, s. 251-261.*

Ciekawe refleksje na temat rynkowych trendów w praktyce i teorii edukacji na przykładzie szkolnictwa wyższego. To kolejny głos w debacie na temat misji i kondycji współczesnych uczelni.

3. Cytlak I., Jarmużek J., Szafran J., Ulaniecka N., *Podstawy przedsiębiorczości – raport przedmiotowy, (w:) Gender w podręcznikach. Projekt badawczy. Raport, (red.) Chmura-Rutkowska I., Duda M., Mazurek M., Soltysiak-Łuczak A., Warszawa, 2016, tom 3, s.102-126.*

To ważny tekst (raport z badań) na temat efektów edukacji z zakresu przedsiębiorczości w kontekście płci, akceptacji różnorodności, tradycyjnego podziału ról według płci. Świetny przegląd literatury przedmiotu i badań. Badania wskazują na ważny problem społeczny

i edukacyjny. Wyniki uzyskane w toku badań kreślą zastanawiający obraz edukacji dla przedsiębiorczości, raczej neutralny aczkolwiek wspierający częściowo stereotypy związane z płcią.

4. Szafran J., *A Coaching Culture - Towards New Organizational Challenges*, (w:) *Lifelong Learning For Labour Market Needs*, (red.) E. Solarczyk-Ambrozik, Poznań, 2016, s. 187-197.

To interesujący tekst poszerzający wiedzę na temat kultury coachingowej, jej wykorzystania w organizacji i możliwości rozwoju organizacji.

5. Szafran J., *Organizacyjna kultura coachingowa - w kierunku nowych wyzwań*, *Środkowoeuropejskie Studia Polityczne* nr 3/2016, s. 177-188.

To ciekawy i wartościowy tekst na temat istoty i uwarunkowań funkcjonowania kultury coachingowej w organizacji w kontekście burzliwego otoczenia. Jej roli w liderowaniu w przyszłości. Swoisty przepis na udane przywództwo.

6. Przyszczypkowski K., Cytlak I., Jarmużek J., Pawłowski R., Szafran J., *Skills Development and Employability in Europe: New Skills Agenda's - document expertise*, *Edukacja Ustawiczna Dorosłych*, 2 (97) (2017), s. 17-24.

Tekst jest krytyczną analizą dokumentu, w której ukazano funkcjonowanie ważnych zagadnień związanych z kształtowaniem wizji edukacji zawodowej nakierowanej na rynek pracy UE.

7. Przyszczypkowski K., Cytlak I., Jarmużek J., Pawłowski R., Szafran J., *Ekspertyza dokumentu Skills Development and Employability in Europe: The New Skills Agenda*, *Studia Edukacyjne*, 43 (2017), s. 61-80.

Ekspertyza dokumentu zawarta w tekście to przegląd ważnych zagadnień związanych z edukacją dorosłych w kontekście problematyki zatrudnialności

V. Odniesienie do wybranych kryteriów oceny osiągnięć naukowych i badawczych kandydata ubiegającego się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

1. Inne parametry oceny dorobku naukowego dr Joanny Szafran kształtują się następująco:

- **sumaryczny impact factor według listy Journal Citation Reports (JCR): brak informacji**
- **liczba cytowań według bazy Web of Science (WoS) – brak informacji**
- **indeks Hirscha według Publish or Perish – 3**
- **według Publish or Perish – 15**

2. kierowanie międzynarodowymi i krajowymi projektami badawczymi oraz udział w takich projektach:

Habilitantka była kierownikiem 2 grantów we współpracy z Centrum Logopedii i Wspomagania Rozwoju Demostenes oraz Centrum Terapii Poznawczo-Behawioralnej Balance w Poznaniu

3. międzynarodowe i krajowe nagrody za działalność naukową albo artystyczną:

- Nagroda Rektora II UAM w Poznaniu za osiągnięcia w pracy naukowej (2010).
- Nagroda Rektora zespołowa III stopnia za osiągnięcia w pracy naukowej (2014).

4. wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych:

Od czasu uzyskania stopnia naukowego doktora Habilitantka wzięła czynny udział łącznie w 14 wydarzeniach naukowych, w tym: w zjazdach, konferencjach, sympozjach i seminariach. Wśród nich były to konferencje organizowane w Polsce oraz poza granicami naszego kraju.

Podsumowując: część dotycząca wybranych kryteriów oceny dorobku naukowego, można stwierdzić, że Habilitantka spełnia w tym punkcie prawie wszystkie kryteria oceny osiągnięć osób ubiegających się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Aktywnie uczestniczy w życiu naukowym w kraju i za granicą prezentując dorobek i wyniki badań własnych i zespołowych. Jest kierownikiem grantów badawczych oraz uczestniczy w kilku innych jako badacz. Uzyskuje nagrody za działalność naukową.

VI. Ocena dorobku dydaktycznego, organizacyjnego i popularyzującego wiedzę oraz dotyczącego współpracy międzynarodowej po uzyskaniu stopnia naukowego doktora

Do osiągnięć habilitantki w wyróżnionych zakresach działalności należą:

1. uczestnictwo w programach europejskich i innych programach międzynarodowych i krajowych:

Habilitantka brała udział w 7 projektach w ramach funduszy europejskich i regionalnych.

1. Projekt: *Podnoszenie kwalifikacji kadry pedagogicznej w województwie wielkopolskim* POKL.09.04.00-30-011/09; współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Zakład Poradnictwa Zawodowego Euronauka, w Środzie Wielkopolskiej, okres realizacji: 2010-2011 r.
2. Projekt: *Podnoszenie kwalifikacji kadry pedagogicznej na obszarach wiejskich w województwie wielkopolskim* POKL.09.04.00-30-017/09; współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, ODN Euronauka w Środzie Wielkopolskiej, okres realizacji: 2010-2011 r.
3. Projekt: *Kadra pedagogiczna dla Wielkopolski* POKL.09.04.00-30-060/11; współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, ODN Euronauka w Środzie Wielkopolskiej, okres realizacji: 2012-2013 r.
4. Projekt: *Nowa jakość w pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi* POKL.09.04.00-30-031/12, współfinansowanym przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, okres realizacji: 2013 r.
5. Projekt: *Wsparcie kadry JST w zarządzaniu oświatą w województwie wielkopolskim, ukierunkowane na rozwój szkół i kompetencji kluczowych uczniów* UDA-POWR.02.10.00-00-2014/17-00; współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Projekt realizowany na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej, pod Patronatem Honorowym Marszałka Województwa Wielkopolskiego, okres realizacji: 01.10.2017-31.03.2019 r.
6. Projekt: *Nowe ujęcie zdrowia psychicznego w kontekstualnych naukach behawioralnych – praktyczny wymiar pracy edukacyjnej i psychopedagogicznej* – ACBS Polska, Ośrodek Terapii Poznawczo- Behawioralnej Poznań, czas trwania projektu: od stycznia 2018 r. – obecnie.
7. Projekt: *4min4life - akcja społeczna*, w ramach platformy „Zwolnienie z teorii”, Grupa 4min4life, Powiat Poznański, czas realizacji: listopad 2018-kwiecień 2019.

2. udział w komitetach organizacyjnych międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych:

Habilitantka była członkiem komitetów organizacyjnych i naukowych 8 konferencji.

3. udział w konsorcjach i sieciach badawczych:

Habilitantka jest członkiem sieci, konsorcjum: Sieć COST; The COST Association, Bruksela; projekt: *Populism and Courts: protecting rights in the EU*, (OC-2018-2-23497). Od 2018 - na zaproszenie koordynatorki V. Scotti z Koc University Law School w Istambule.

4. udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism:

Również powyższe kryterium jest spełnione przez Habilitantkę. Jest członkinią komitetu redakcyjnego międzynarodowego czasopisma: *Journal of Public Policy and Administration* (ISSN Print: 2640-2688 ISSN Online: 2640-2696)

5. członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych:

Habilitantka jest członkinią 2 organizacji i towarzystw naukowych:

1. Polskie Towarzystwo Pedagogiczne; członek od 2018 r.
2. Association for Contextual Behavior Science; członek od 2019 r.

6. osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki:

Z zaprezentowanej dokumentacji wynika, że Habilitantka jest niezwykle aktywna na polu popularyzacji nauki i osiągnięć dydaktycznych. Bierze regularnie udział w krajowych konferencjach i seminariach dla środowisk nauczycielskich i dyrektorskich (10). Habilitantka otrzymuje liczne nagrody za zaangażowanie i wkład w rozwój i wspieranie środowisk szkolnych.

7. opieka naukowa nad studentami:

Habilitantka wykazała promotorstwo 27 prac dyplomowych (6 magistrów i 18 licencjatów). Jest opiekunem roku na specjalności: Zarządzanie oświatą.

8. opieka naukowa nad doktorantem w charakterze promotora pomocniczego:

brak informacji

9. staże w zagranicznych ośrodkach lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich:

Habilitantka odbyła staż naukowy w Università di Torino, Dipartimento di Filosofia e Scienze dell' Educazione, Turyn, Włochy.

10. wykonane ekspertyzy lub inne opracowania na zamówienie:

Habilitantka wykonała ekspertyzę na zlecenie instytucji edukacyjnej.

11. udział w zespołach eksperckich lub konkursowych:

1. Grupa superwizyjno-warsztatowa specjalistów szkolnych, Poradnia Psychologiczno - Pedagogicznej dla Dzieci i Młodzieży z Autyzmem nr 1 w Poznaniu; celem jest superwizja koleżeńska oraz wypracowywanie narzędzi diagnostycznych i metodycznych dla psychologów i pedagogów szkolnych, rola: członek zespołu (od 2017 r. - obecnie).
2. Zespół ekspercki, w projekcie sieci współpracy i doskonalenia nauczycieli i dyrektorów szkół, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Śremie; celem było opracowanie materiałów szkoleniowych, rola: ekspert (2015 r.).
3. Zespół ekspercki, w projekcie Profesjonalista w przestrzeni szkolnej, CLiWR Demostenes w Poznaniu; celem było wyznaczenie obszarów i kierunków działań doskonalących

kompetencje nauczycieli i opracowanie materiałów szkoleniowych, rola: ekspert (2015-2017 r.).

12. recenzowanie projektów międzynarodowych i krajowych:

Habilitantka recenzowała:

1. programy szkoleniowe i kursy doskonalenia zawodowego nauczycieli, w ramach współpracy z Centrum Logopedii i Wspomagania Rozwoju Demostenes, Poznań, lata: 2011 – obecnie. (Projekty edukacyjne).
2. projekt badań w ramach projektu Nowe ujęcie zdrowia psychicznego w kontekstualnych naukach behawioralnych – praktyczny wymiar pracy edukacyjnej i psychopedagogicznej – ACBS Polska, Ośrodek Terapii Poznawczo-Behawioralnej, Poznań, 2017 r. (Projekt edukacyjny i badawczy).

13. recenzowanie publikacji w czasopismach międzynarodowych i krajowych:

brak informacji

14. inne osiągnięcia, nie wymienione w pkt IIIA – IIIP

Habilitantka na tym polu ukazała liczne osiągnięcia. Wśród nich najważniejsze to:

1. Opracowanie i prowadzenie autorskiego programu nauczania przedmiotu „Psychoedukacja” dla licealnych klas terapeutycznych XXXVII LO z Oddziałami Terapeutycznymi im. Jana Pawła II w Poznaniu, jednej z dwóch takich placówek w Polsce, rok szkolny 2017/2018.
2. Opracowanie sylwetki absolwenta kierunku: Zarządzanie oświatą. Przygotowanie programów zajęć realizowanych w ramach studiów podyplomowych i studiów II stopnia z Zarządzania oświatą na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
3. Opracowanie programów zajęć wraz z materiałami szkoleniowymi w ramach projektów: *Podnoszenie kwalifikacji kadry pedagogicznej w województwie wielkopolskim* POKL.09.04.00-30-011/09;
4. Konsultacje i wsparcie merytoryczne projektów edukacyjnych i działań psychopedagogicznych realizowanych przez Fundację Jak Malowane (Poznań - Wrocław).
5. Zorganizowanie wraz z Zakładem Polityki Oświatowej i Edukacji Obywatelskiej WSE UAM cyklu *Wykładów otwartych w Sali Lubrańskiego*, Collegium Minus UAM (od 2015 r., wśród prelegentów znaleźli się m.in. Profesorowie M. Karoński, B. Walczak, A. Szwarc, H. Zgółkowa).

Podsumowując: w odniesieniu do oceny tej części dorobku należy podkreślić, iż dorobek w tym zakresie jest znaczny, spójny z podjętą problematyką badawczą oraz podejmowaną aktywnością popularnonaukową. Habilitantka spełnia niemal wszystkie kryteria oceny osiągnięć w ocenianym w tym miejscu dorobku. Habilitantka bierze udział w projektach w ramach funduszy europejskich i regionalnych. Jest wysoko oceniana przez otoczenie zewnętrzne, jest autorką wielu ekspertyz, warsztatów, szkoleń dla różnych grup odbiorców. Jest aktywnym członkiem rad redakcyjnych oraz organizacji i stowarzyszeń naukowych.

Organizuje konferencje i seminaria. Spełnia również kryterium bycia opiekunem naukowym prac dyplomowych. Jest uczestnikiem programów międzynarodowych, recenzuje projekty edukacyjne. Jej działalność na polu współpracy międzynarodowej jest również widoczna. Odbyla również zagraniczny staż naukowy. Docenieniem Jej kompetencji w tym zakresie są nagrody Rektora za działalność naukową.

Konkluzja: oceniając generalnie dorobek naukowo-badawczy oraz dydaktyczno-organizacyjny i popularyzatorski z pełnym przekonaniem mogę stwierdzić, iż jest znaczący pod względem ilościowym i jakościowym. Habilitantka ukazuje nowe podejście do badań dotyczących problematyki przywództwa edukacyjnego, wypełniając w ten sposób lukę badawczą. Jest to istotny punkt wyjścia do dalszej refleksji nad problematyką predyspozycji i kompetencji kierowniczych środowiska nauczycielskiego i jego rzeczywistych zdolności przywódczych. Jej wkład do nauk o wychowaniu to również ukazanie możliwości praktycznego wykorzystania osiągnięć innych dyscyplin, w celu predykcji potencjału menedżerskiego w oświacie i możliwości jego diagnozowania. Podstawowym celem badawczym było również wskazanie uniwersaliów w oparciu, o które budować należy obraz profesjonalnego przywódcy edukacyjnego i efektywniejsze rozwiązania dotyczące weryfikacji jego indywidualnych właściwości. Powyższe osiągnięcie, moim zdaniem, to kolejny ważny interdyscyplinarny głos w toczącej się od lat dyskusji na temat kierowania szkołą. Autorka wnosi w tą dyskusję swój twórczy wkład.

W związku z tym stwierdzam, że w moim przekonaniu naukowy dorobek Pani Joanny Szafran spełnia wymogi wskazane w art. 16 Ustawy z 14 marca 2003 z późniejszymi zmianami (Dz.U. z 2014., poz. 1852) i tym samym wnoszę o nadanie Kandydatce stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych, w dyscyplinie pedagogika.

Beata Rybcowska